

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/67894,Prezentacja-albumu-Nowogrodyczna-naszyc-ojcow-Warszawa-26-marca-2019.html>
24.04.2024, 10:18

Prezentacja albumu „Nowogrodyczna naszych ojców” - Warszawa, 26 marca 2019

Serdecznie zapraszamy na prezentację albumu

z udziałem autora
dr. Kazimierza Krajewskiego
oraz
dr. Tomasza Łabuszewskiego
i dr. Grzegorza Rąkowskiego.

26 marca 2019 r.
(wtorek), godz. 17:30

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki
Warszawa,
ul. Marszałkowska 21/25

wstęp wolny

Album „Nowogródzyczna Naszych Ojców” poświęcony jest Nowogródzkiej rezydencji królewskiej – historycznej siedzibie rodziny królewskiej, w której w latach 1772–1807 przeżył ostatni król polski, młody król Stanisław August. W tym miejscu w 1795 roku, w wyniku trzeciej wojny polskiej, doszło do podziału Rzeczypospolitej. W tym miejscu w 1795 roku, w wyniku trzeciej wojny polskiej, doszło do podziału Rzeczypospolitej. W tym miejscu w 1795 roku, w wyniku trzeciej wojny polskiej, doszło do podziału Rzeczypospolitej.

Serdecznie zapraszamy na prezentację albumu

z udziałem autora
dr. Kazimierza Krajewskiego
oraz
dr. Tomasza Łabuszewskiego
i dr. Grzegorza Rąkowskiego.

26 marca 2019 r.
(wtorek), godz. 17:30

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki
Warszawa,
ul. Marszałkowska 21/25

wstęp wolny

Album „Nowogródzyczna Naszych Ojców” poświęcony jest Nowogródzkiej rezydencji królewskiej – historycznej siedzibie rodziny królewskiej, w której w latach 1772–1807 przeżył ostatni król polski, młody król Stanisław August. W tym miejscu w 1795 roku, w wyniku trzeciej wojny polskiej, doszło do podziału Rzeczypospolitej. W tym miejscu w 1795 roku, w wyniku trzeciej wojny polskiej, doszło do podziału Rzeczypospolitej.

We wtorek 26 marca 2019 r. w warszawskim Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia zaprezentowany został nowy album IPN „**Nowogródzyczna naszych ojców**”.

Rozmowę z dr. Kazimierzem Krajewskim (autorem publikacji) i dr. Grzegorzem Rąkowskim poprowadził dr Tomasz Łabuszewski.

– W Oddziale IPN Warszawa została stworzona seria wydawnictw „Dopalenie Kresów”, której tematem jest badanie historii terenów wschodnich II Rzeczypospolitej. W serii ukazało się już wiele różnych publikacji, zarówno o charakterze naukowym, monograficznym, źródłowym, jak i albumowym. Obecny dziś na spotkaniu dr Grzegorz Rąkowski jest autorem serii albumowej poświęconej rezydencjom kresowym, w której to serii w tym roku ukaże się drugi tom poświęcony województwu nowogródzkiemu, a dalsze są w trakcie opracowywania – powiedział, rozpoczynając spotkanie, dr Tomasz Łabuszewski.

Autor publikacji dr Kazimierz Krajewski podziękował licznym osobom i instytucjom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do powstania publikacji, a następnie zaprezentował

fotografie, które nie znalazły się w książce.

- Zawartość albumu jest zaledwie wyimkiem z dużego materiału, który na przestrzeni dziesięciu lat udało się zebrać. Nie da się zbudować tego rodzaju publikacji z jednego zbioru. Korzystałem z szeregu placówek archiwalnych, które są wymienione na stronie redakcyjnej. Ale przede wszystkim podstawą albumu są zbiory osób prywatnych, którym chcę szczególnie podziękować. Tych osób jest kilkadziesiąt. W większości są wymienione w albumie – zaznaczył dr Krajewski.

- Album ukazuje Nowogródczynę jako fragment państwa polskiego. Chciałem pokazać ją inaczej, niż ma to miejsce w przypadku innych albumów kresowych. Zazwyczaj mamy do czynienia ze zdjęciami pokazującymi zabytki albo krajobrazy. Ja, nie rezygnując z takich obrazów, chciałem zaprezentować to miejsce od strony tętniącego tam życia. Album pokazuje życie społeczne, administracyjne, ludzi, którzy odegrali jakąś ważną rolę, np. wojewodów, administratorów, zarządców, wojsko, policję, strażaków, harcerzy i przede wszystkim mieszkańców przy codziennej pracy i świętujących. Publikacja pokazuje też Nowogródczynę jako krainę chrześcijańską, gdzie żyją obok siebie przedstawiciele różnych nacji i religii – tłumaczył autor.

- Autor przez kilkadziesiąt lat rozwijał swoje zainteresowanie Kresami, ma imponującą kolekcję zdjęć, militariów itp. To, że udało się zgromadzić, wyeksponować i pięknie opisać codzienne życie na Nowogródzczyźnie w okresie międzywojennym, jest ogromnym walorem tej książki. Nieczęsto się zdarza, aby w tak pięknych publikacjach ukazywane były różne aspekty codzienności, życie religijne, nauka, służba wojskowa, działalność urzędnicza itp. Otrzymaliśmy wspaniałą panoramę Ziemi Nowogródzkiej. Dzięki temu publikacja jest jednym z najbardziej fascynujących dzieł kresowych – powiedział z kolei dr Grzegorz Rąkowski.

Album „Nowogródzczyzna naszych ojców” poświęcony jest Ziemi Nowogródzkiej w latach międzywojennych. Pokazuje odbudowę regionu zrujnowanego przez dwie wojny – światową i bolszewicką, polskie życie społeczne i gospodarcze, administrację, szkoły i działalność oświatową, życie kulturalne i religijne, sądy, policję, straż pożarną, koleje, jednostki Wojska Polskiego stacjonujące na tym terenie. Na starych fotografiach przedstawiono też życie codzienne mieszkańców, ludzi przy codziennej pracy i przy święcie. Ujrzymy też osoby odgrywające istotną rolę w życiu województwa nowogródzkiego. Zobaczymy Nowogródczynę jako jeden z elementów państwa polskiego, jedno z jej siedemnastu województw, uczestniczących w całości funkcjonowania złożonego mechanizmu Rzeczypospolitej.

Na kartach albumu przewijają się postacie najważniejsze w dwudziestowiecznych dziejach Polski, które pojawiały się na Nowogródzczyźnie – naczelnik państwa Józef Piłsudski,

prezydenci Stanisław Wojciechowski, Ignacy Mościcki i Władysław Raczkiewicz, marszałek Edward Rydz-Śmigły, gen. Władysław Anders i wielu innych.

Lektura albumu uzmysławia, że tamten świat został zmieciony przez sowiecki i niemiecki potop jak legendarna Atlantyda. Dwory zostały spalone, świątynie – zniszczone lub odebrane wiernym.

Ludzie, którzy mieszkali wówczas na Nowogródczyźnie, padli ofiarą dwóch systemów totalitarnych, niemieckiego narodowego socjalizmu i rosyjskiego komunizmu – polegli, zostali zamordowani, zesłani do obozów koncentracyjnych i łagrów, wygnani z ojcowizny, umierali na emigracyjnej tułaczce, a w dzisiejszej Polsce są niemal zupełnie zapomniani.